

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Ivo negat de Pontifice iudicium suscipiendum, nisi à fide aberraret. Si quid tamen ab eo decernatur incommodum Ecclesiæ Gallicanæ, synodos cujusquæ provinciæ id correcturas, salva reverentia ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Hadriani I. Gregorio & Theophylacto anno DCCLXXXVII. Hæc sunt verba sub finem capituli quarti: *Suademus ut synodalia edicta universalium sex Conciliorum, cum decretis Pontificum Romanorum, sæpius lætrentur, observentur, & juxta eorum exemplar Ecclesie status corrigatur, ne quid novi ab aliquibus introduci permittatur, ne sit schisma in Ecclesia Dei.* Eo sensu schismatis vocem usurpaverat Hincmarus de Drogone verba faciens, qui privilegio sibi contra regulas à Sergio Pontifice concessio abstinuit, *ne schisma in sanctam Ecclesiam introduceret*, id est, ne dissidium inter Episcopos Gallicanos & sedem apostolicam foreveret, rescriptum per obreptionem adversus canones elicitum urgendo. Hac significatione Ivo timebat ne schisma inter regnum & sacerdotium oriretur ob divisionem episcopatus Noviomensis. Inde etiam est quod opinionem eorum qui investitura episcopatum à laicis factas tuebantur, non quidem hæreticam, sed *schismaticam* esse dicit, utpote decretis Conciliorum Romanorum contrariam.

VII. Illustrior autem evadet tota isthæc disceptatio de retinendis antiquis canonibus, si paulò accuratius inspiciamus quis esset Ecclesie Gallicane sensus in causa Paschalis Papæ & Henrici Imperatoris, ob contentionem investiturarum, quas Principibus ademerant Gregorius VII. & Urbanus II. pluribus Conciliorum definitionibus. Earum restitutionem, per summam vim, novo privilegio à Paschali I. extorserat Henricus Imperator. Quod privilegium Guido Archiepiscopus Viennensis & apostolicæ sedis Legatus in Concilio Viennensi è Germanicis Episcopis composito damnavit anno MCXII. ejusque Concilij confirmationem à Paschali petivit, insolenti contestatione adjecta: *Si verò, quod minimè credimus, aliam viam aggredi cœperitis, & nostræ paternitatis assertiones predictas roborare nolueritis, proptius sit nobis Deus, quia nos à vestra subjectione & obedientia repellitis.* Modestius se in hac questione gesserunt Gallicani Episcopi, ac præcipuè Ivo, Canonici Juris callentissimus; qui Paschalem monendum putabat *ut factum suum retractaret*. sin abnueret, temperandum quidem ab illo judicando, sed sententiam evangelicam sequendam, quæ servanda docet illa quæ dicerent Scribe & Pharisei, qui super cathedram Moyli sedebant, sed ab eorum operibus abstinentium. *Vult enim hac sententia*, inquit, *precepta presidentium ad cathedram pertinentia obedienter impleri, etiam si tales sint quales erant Pharisei, non eos factiosa conspiratione à suis sedibus removeri. Si verò ea precipiant quæ sunt contra*

doctrinam evangelicam vel apostolicam, ibi non esse eis obediendum, exemplo docemur Pauli Apostoli, qui Petro sibi prelato non rectè incedenti ad veritatem Evangelij, in faciem restitit, non tamen abjecit. Itaque ad summum, secundum mentem Ivonis, parendum non est decretis quæ ad cathedram non pertinent, id est, quæ privilegio B. Petri non nituntur, quæ non fiunt regulariter & secundum ministerium apostolicæ sedis, ut verbis Hincmari & Synodi Tricassinæ utar. Communio autem Pontificis & ejus obedientia non est repellenda, ut malè placuit Concilio Viennensi habito à Guidone, eo prætextu quod opinionem de investituris retinendis hæreticam judicaret, è contrà Ivo *schismaticam* tantum censeret.

VIII. Eandem sententiam Ivo alibi sequitur, cum evocatus in Concilium à Ioanne Lugdunensi Archiepiscopo ad Paschalis factum illud discutiendum, loco indicato se sistere noluit, nec convenire ad illa Concilia in quibus non possumus, inquit, *cas personas contra quas agitur condemnare vel judicare, quia nec nostro nec ullius hominis probantur subjacere iudicio.* Quibus verbis egregie confirmat, quod supra ostendi, constantem fuisse Gallicanæ Ecclesie sententiam, Papæ personam nullius iudicio subijci, nisi à fide manifestissime aberraret. Hanc à Bonifacio Moguntino allatam olim exceptionem sequitur Ivo in hac epistola, his verbis: *Principales Ecclesie claves nolumus sua potestate privare, quæcunque persona vices Petri habeat, nisi manifestè ab evangelica veritate discedat.* Enimvero licet honorificentissime de Pontificum dignitate & auctoritate senserit; tamen Ecclesiam Gallicanam commodis suis prospecturam docet synodorum provinciarum decretis; quibus juxta Augustinum quod poterit corriget, vel quod corrigere non poterit, salvo pacis vinculo excludet, vel quod salvo pacis vinculo excludere non poterit, æquitate improbat, firmitate supportabit. Observandum verò ex Ivonis sententia, liberum fuisse non solum universæ Ecclesie Gallicanæ, sed singulis Metropolitanis, salvâ reverentiâ Ecclesie Romanæ, novum illud decretum pro investituris, superioribus aliquot Conciliis Romanis contrarium rejicere. *Hæc dicentes*, id est, *asserentes Pontificem non esse deponendum ob novum illud rescriptum, non tollimus*, inquit, *quin possint quique Metropolitanis Episcopos secundum jus antiquum convocare, provincialem synodum salva reverentia Romanæ Ecclesie celebrare.* Et mox: *His catholicorum patrum terminis contenti, quæ possumus secundum decreta patrum, salvo vinculo pacis corrigere volumus: quæ autem corrigere non possumus, usque ad messem, si necesse sit,*

Emil. Chalou

Hincmarus ep. 6. t. 39, edit. Mog.

Ivo ep. 111.

Idem ep. 111.

Guido (qui postea Calixtus II.) in Concilio Vienn.

Cleon. Malac. ad an. 1112. P. 100. Concilium fuit, ubi retractatum est privilegium Paschalis.

Ivo ep. 111.

Vide Thibaut & Ne. de ad librum Agostini de iure & prelat. faciens ep. 3.

Ivo ep. 116.

Vide suprâ lib. II. cap. 21.

Domino docente, tolerare decrevimus. Deinde Paschalem excusat, si necessitate cogente, ad vitandam populi stragem, prudenter rigorem decreti remisit.

[Ejusdem argumenti extat epistola Hildeberti Cenomanensis in tomo I V. Spicilegij Dacheriani, quam nos olim dabimus emendatorem in nova quam paramus editione epistolarum ac reliquarum lucubrationum illius Episcopi.] Steph. Baluzius.

CAPVT IX.

Synopsis.

I. Initio seculi decimertij Ecclesia Gallicana tuebatur Libertates suas, solo dissensu. Conventus Bituricensis contradixit mandatis Romani Cardinalis, de collatione duarum prebendarum in unaquaque Ecclesia. Ea de caussa Legatus abstinuit ab executione mandati.

II. Eodem seculo Lincolnensis Episcopus his collationibus non consensit. Ejus rationes, & contradictio aliena a contumacia. Clausula, Non obstante, tunc invalescere cepit.

III. Non admittis quoque rescriptis illis, Galli jura sua tuebantur. Olim Clerici à Pontificibus commendati. Deinde adjuncte sunt minis excommunicationum. Initium hujus coactionis circa tempus Lucy III.

IV. Episcopi Gallicani in his angustiis patrocinium regum imploraverunt. Tutitionis regie pro custodia canonum nondum erat deleta memoria in tertia dynastia, ut probatur ex Ivone. Eam tutitionem à B. Ludovico exposcit Ecclesia Gallicana, ad conservanda jura Collationum, & jurisdictionem, adversus novitates, cui rei Ludovicus prospexit suo Edicto.

V. Inde est quod Philippus IV. monuit Clementem ac ministerium Episcoporum impediret in causa Templariorum. Se, salvo sacramento suo, id tolerare non posse.

VI. Quod explicandum est de sacramento prestituto tempore inaugurationis regie. Ejus antiqua formula, qua promittitur conservatio privilegij canonici, à Philippo. Qua ducta videtur à formula concepta ab Hincmaro. Ea ducta est olim perdonatio, non sacramentum. Imperatores C. P. spondebant fidei & canonum custodiam.

VII. Jure collationum & electionum sublato per Reservationes & Grantias expectativas, regum auxilium imploratur ab Ecclesia Gallicana ad eorum restitutionem. Carolus VI. jus antiquum adversus novitates Edictis suis ea in parte restituit, & magistratibus suis executionem commisit.

VIII. Decreta Basileensa confirmata lege regia; cujus executio mandata iudicibus regis, qui contumaces plederent. Comitibus regni presidium Libertatum Ecclesia Gallicana à solo Rege expectandum fatentur anno millesimo quadringentesimo nonagesimo tertio. Reges prospexit canonum restitutioni, lege generali, & injuncta magistratibus exequendi cura. Quod probatur Edictis B. Ludovici & Caroli VI. & VII.

IX. Aliquando Reges ex officio novitates adversus mores receptos repellabant, si ex iis detrimentum regni sequeretur. Id factum à Carolo VII. lege data, qua extraneos à beneficiis removebat. Renuente Papa his incommodis consulere, imperio suo id egit. Nullum

privilegium apostolica sedis ea de re præcesserat.

X. Lex ista videtur contraria constitutioni Innocentij III. qua admittit ad beneficia undecunque natos. Innocentij constitutio æqua est in sua specie. Veteri jure, Episcopi eligendi è clericis cujusque civitatis. Fus illud ex parte restitutum lege Caroli, ut saltem è regno petantur. Dua regula deducta ex illa constitutione.

PERSTABAT adhuc idem usus in Gallia anno MCCXXXVI. per solum dissensum Regis, Episcoporum, & Procerum, Libertates suas tuebat Ecclesia Gallicana. Cùm enim Romanus Cardinalis Concilium illius Ecclesie Biturigibus coëgisset, ut Albigensium & Comitibus Tolosani negotiis prospiceretur, re illa confecta, de reservatione duarum præbendarum in unaquaque Ecclesia vel monasterio, arbitrio Summi Pontificis Romanis Clericis conferendarum, cum Episcopis & Abbatibus agere voluit. Sed Procuratores Capitulorum (quibus abunde copiam Legatus fecerat, quasi Concilio soluto, ne intercessionibus suis omnia turbarent) cum eo graviter exposularunt, quòd mandatum Papæ in Concilio non exposuisset, ipsis præsentibus, quorum maxime intererat: Legatum rogant ut ab ea re persequenda temperet, quæ absque gravi scandalo & omnium offensione effectui tradi non posset, & cui renitatur non solum Episcopi, sed etiam Rex ipse, & proceres regni. Aliam esse rationem Galliarum & longè diversam à ceteris regnis. In illis enim mandatis Papæ decretam fuisse Præbendarum reservationem; sed in Gallicana Ecclesia, rem istam adeo insolitam, totius regni consensu indigere. Retulit Matthæus Paris Procuratorum suggestionem his verbis: *Unde rogamus in Domino ne istud scandalum oriatum per vos in Ecclesia Gallicana, scientes quòd sine maximo scandalo & inestimabili damno non possit hoc ad effectum perducere. Quia esto quòd aliquis assentiret, nullus esset ejus assensus in rebus quæ omnes tangunt; cùm serè omnes majores, & generaliter omnes subditi, necnon & ipse Rex, & omnes Principes, parati sint contradicere & resistere usque ad capitis expositionem & omnis honoris privationem; præsertim cùm videatur imminere propter hoc scandalum subversio regni & Ecclesie generalis. Ratio autem nostri timoris est, quòd cum ceteris regnis non habuisset rationem, & quibusdam Episcopis præcepisset & Abbatibus ut cum præbende vacaverint, ad opus Domini Papæ reservent. Literis Pontificis palam lectis, quibus duarum præbendarum collatio retinebatur, Legatus præceptis exhaustus, persuadere conatus est Concilio ut consensum huic mandato præberet. Sed cùm nihil obtinere posset, imò verò Procuratores Capitulorum sapienter monerent*